

Terra Alta, Ribera i Priorat espavilen

Xavier Garcia
escriptor

Ni la pandèmia ni el Decret Llei 16/2019, pel qual la Generalitat (a través de la Conselleria de Política Territorial, amb Damià Calvet al capdavant) obria l'aixeta, de nou, a la implantació de nous parcs eòlics a Catalunya (amb especial insistència, també novament, a les terres occidentals), no han aturat la mobilització d'aquestes comarques -com va demostrar-se els darrers diumenges, el dia 2 a la plaça de Sant Jaume, de Barcelona, i el dia 9, a Gandesa i Falset, entre altres indrets- per manifestar per enèsima vegada l'ús i abús a què se sotmeten aquestes terres de l'Ebre, i les del sud de Lleida i el Camp de Tarragona, en relació al desplegament massiu, injustificat i arbitrari d'energies renovables (eòlica i solar), que són, sens dubte, la base de la transició energètica que requereix l'emergència climàtica, però que no pot ser feta, com fins ara, sobre els territoris de sempre, tractats com en

règim colonial, donat que les produccions resultants són exportades als llocs de gran consum.

Més encara: les renovades protestes socials als carrers venen acompanyades -com és el cas, sempre, dels moviments ciutadans i sindicals disconformes amb la planificació interessada dels governs i les empreses- d'un estudi, debat i reflexió sobre les millors alternatives que cal presentar per a ordenar el futur de la millor manera possible, des de tots els punts de vista, i més que mai en aquesta època en què sembla que aquest futur el tenen ja dissenyat tots aquells poders que no s'han preocupat mai per afavorir unes condicions de vida adequades a les zones rurals.

Així, a la Terra Alta, de fa tres anys (i després de dues dècades d'oposició minoritària), ara amb el suport del Consell Comarcal, diversos grups d'activistes -com Terra Alta Viva, amb gent a tots els pobles- han

elaborat una enquesta socioeconòmica entre els diversos sectors socials i professionals, destinada a poder corregir els desequilibris existents, treball que fou presentat a l'Església del Poble Vell de Corbera d'Ebre el passat divendres, 14 de maig, amb assistència de més de mig centenar de persones, amb la decidida voluntat de ser protagonistes, també, de la pròpia història.

Igualment, a la Ribera d'Ebre - amb l'impuls del Centre d'Estudis comarcal, el Col·lectiu per un Nou Model Energètic i Social Sostenible i el suport de l'Institut Ramon Muntaner, a Móra la Nova- estan presentant un cicle de debats, entre abril i setembre del 2021, destinats a veure com ha de ser la transició energètica en aquest territori, que acull dues grans indústries com les nuclears i el complex electroquímic de Flix, totes dues en períodes més o menys pròxims de caducitat.

Al Priorat, talment com passà fa

vint anys, amb els primers projectes eòlics de l'últim govern Pujol -que els anys setanta i vuitanta va ser la Quinta Columna de les elèctriques, tot menyspreant l'energia del vent, sobretot perquè calia amortitzar les nuclears-, l'oposició ha tornat a posar-se en marxa a través dels distints sectors econòmics (pagesia de la vinya, Denominacions d'Origen, empresaris turístics, protectors dels paisatges, etc), els quals han signat, conjuntament amb les altres comarques, un Manifest, que es llegí en les concentracions citades, i que reclama, de nou, un model energètic participatiu, sostenible i respectuós amb la natura i els espais agraris.

El nucli del problema ve de lluny: de la ruïna calculada que el franquisme - amb sectors molt concrets de la burgesia industrial catalana- va ocasionar a la petita agricultura familiar, fins a provocar-ne l'emigració als centres urbans i industrials que anaven creixent i, alhora,

oferir a les comarques rurals en procés de despoblament el "miracle" de l'energia nuclear i, darrerament, la invasió d'eòliques i solars, essent els mateixos els promotors principals d'un i altre model, les grans companyies que han copat el mercat elèctric, com també fan a d'altres llocs del món, que abusen en les seves factures, que arrassen en tot el que troben per davant i que ara fan gala d'"energia neta".

I el Territori -si més no, la seva part més conscient- ha dit prou. Amb el nou govern que es posa en marxa, veurem si les bones intencions esdevenen realitats.